

وقایع مهم سال دوم «شروطیت» ۱۳۲۵ قمری

۱۳۲۶ قمری - سال بمباران مجلس و کشتن آزادی خواهان

استبداد صغیر

سه شنبه اول محرم الحرام ۱۳۲۶ = ۲۰ بهمن ۱۲۸۶ = ۴ فوریه ۱۹۰۸ میلادی
تمام ادارات نظامی از سوار و پیاده و قزاق و غیره آمدند مجلس قسم یاد کردند بقرآن
که برخلاف مشروطه اقدامی نکنند شجاع السلطنه قدری بی اعتنائی کرد وزیر جنگ باو خوشونت
کرد.

چهارشنبه دوم محرم ۱۳۲۶ = ۲۱ بهمن ۱۲۸۶ = ۵ فوریه ۱۹۰۸ میلادی.
نان را بدون اطلاع حکومت از منی شش عباسی (۲۴ شاهی) بکفران کردند در کمال
وفور و نان سردوشی منی نصد دینار (۱۸ شاهی) است ولی گوشت چارکی نه عباسی (۳۶
شاهی) است میگویند دست حکومت در کار است.

دوشنبه ۱۴ محرم ۱۳۲۶ = ۳ اسفند ۱۲۸۶ = ۱۷ فوریه ۱۹۰۸ میلادی.
بواسطه بعضی حرکات و رفتار که ظاهراً بی اعتنائی و مسامحه کاری است و باطناً کمال

تقلب و استبداد و همراهی بامستبدین است و از آصف الدوله وزیر داخله بروز کرده و کلاء مجبور ب عزل ایشان شده عنقریباً عزلش را خواهند خواست.

یادداشت نیمه اول ماه محرم الحرام ۱۳۲۶

از قراریکه شهرت کرده در ورامین و امام زاده جعفر بدستور العمل اقبال الدوله و مراقبت شیخ محمود، تشکیل اردوی سواره ایلات شده و از طهران تفنگک و اسلحه هم برده اند و در آنجا استعداد صحیحی ترتیب داده شده حاجی شیخ فضل الله نوری را جمعی از طلاب شروبه تحریک خود شیخ و سایرین بیرون آورده مشغول تدریس و سایر اقدامات شده و حال آنکه از نجف اشرف حکم باخراج شیخ نوری از طهران و منع از دخالت بامور شرعیه شده بود و همچنین آخوند آملی جمعی از قفقازیها را در مسجد مجد الدوله جمع و بدگویی میکنند.

شنبه ۱۹ محرم ۱۳۲۶ = ۸ اسفند ۱۲۸۶ = ۲۲ فوریه ۱۹۰۸ میلادی.

نزاعی شده يك نفر قفقازی يك سيد قمی و يك نفر عام را کشت سادات قمی مشغول گفتگو هستند ولی چون او رعیت روس است هنوز مجازات نشده .

جمعه ۲۵ محرم ۱۳۲۶ = ۱۴ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۲۸ فوریه ۱۹۰۸ میلادی.

شاه در حین حرکت تا درخانه ما رسیده از سرسره راه صدای نارنجک بلند شد پنج نفر را مقتول و یازده نفر را مجروح کرد و همین که صدا بلند شده شاه هر اسان از کالسکه پیاده شده آمد درب منزل ما را هرچه زد از ترس باز نکردند ناچاراً بخانه دیگری رفت و در این ضمن سوارهای کشیک خانه فرار کرده شلیک میکردند و بخانه ما هم آمده در سر بام رفتند و اغلب مجروحین و مقتولین از صدمه سوارها شده است و عقیده بعضی بر آن است که خود این عمل نارنجک به تحریک امیر بهادر بوده جهت خود شیرینی.

شنبه ۲۶ محرم الحرام ۱۳۲۶ قمری = ۱۵ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۲۹ فوریه

۱۹۰۸ میلادی.

بعد از انعقاد مجلس شوری شب تهیه چراغانی شد اغلب انجمن ها هم چراغان کردند.

یکشنبه ۲۷ محرم الحرام ۱۳۲۶ قمری = ۱۶ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = اول مارس

۱۹۰۸ میلادی .

محرمانه از اغلب مردم استنطاق میکنند و چیزی معلوم نشده فقط در يك بالاخانه آلات

و ادوات که دلالت بساختن آن میکند پیدا کرده اند .

دوشنبه ۲۸ محرم ۱۳۲۶ قمری = ۱۷ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۲ مارس ۱۹۰۸ میلادی

کابینه وزیر معرفتی بمجلس شد: نظام السلطنه داخله - صنایع الدوله مالیه - مخبر السلطنه

علوم - مؤتمن المالك تجارت - مؤید السلطنه عدلیه سایرین تغییر نکردند .

یادداشت نیمه دوم محرم الحرام ۱۳۲۶

اوضاع ورامین و ظاهرسازی شاه و اغتشاش کلیه امورات و ناامنی شهر تماماً را به تحریک و اسباب چینی شاه و این چند نفرکاشی و ترک میدانند و اغلب مردم منزجر و درمانده شده‌اند، بعضی‌ها نارنجک انداختن بطرف شاه را از جهات فوق میدانند و بعضی‌ها این عمل را به تحریک میدانند زیرا که عمل بکلی ساختگی بنظر می‌آید چه وضع انداختن آن بکلی مصنوعی است و ظاهرسازی تا بعدها چه معلوم شود.

چهارشنبه اول صفر المظفر ۱۳۲۶ قمری = ۱۹ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۴ مارس ۱۹۰۸ میلادی.

اوضاع ورامین روز بروز متشوشر است و از سایر نقاط ورامین باز استعداد جمع کرده و میکنند ناچاراً انجمن‌ها و مجالس شیخ محمود و سایرین را از قوه مجریه خواسته و آنها هم تهیه دیده‌اند که قزاق بفرستند ولی تمام حرکات آنها را راجع بدستور العمل طهران میدانند (شاه).

شنبه ۴ صفر ۱۳۲۶ قمری = ۲۳ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۷ مارس ۱۹۰۸ میلادی
قوام‌الملک را که بهزار امید و دستور العمل فرستادند بشیراز و او هم ۲۸ روزه در کمال تعجیل خود را بشیراز رسانیده و در تهیه هزاران فتنه و فساد بود در شنبه چهارم ماه در اطاق خودش او را کشتند و روز دیگر پسرش را تیر زدند.

سه شنبه ۷ صفر ۱۳۲۶ قمری = ۲۶ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۱۰ مارس ۱۹۰۸ میلادی
دستخطی از شاه شده چنین فهمیده میشود که بعضی وکلا و انجمنها از مرتکبین نارنجک اطلاع دارند و نشان نمیدهند.

شنبه ۱۱ صفر ۱۳۲۶ قمری = ۲۹ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۱۴ مارس ۱۹۰۸ میلادی
اردوئی مرکب از دو عراده توپ و ۱۵۰ قزاق و جمعی سرباز فرستادند بورامین برای تنبیه اشرار (باصرار ملت فرستاده شد).

یکشنبه ۱۲ صفر ۱۳۲۶ قمری = ۳۰ اسفند ۱۲۸۶ شمسی = ۱۵ مارس ۱۹۰۸ میلادی
وزیر جنگ از حکومت تهران استعفا داده و مصطفی خان حاجب الدوله بحکومت برقرار شد.

یادداشت نیمه اول ماه صفر المظفر سال ۱۳۲۶ قمری

آنچه بتحقیق معلوم شده محمدعلی شاه بکلی برضد آسایش خود و عامه حرکت و رفتار مینماید اگرچه مظفرالدین شاه شخصی بی رای بی کله بود ولی رعایت آسایش ملت را داشت ولی محمدعلیشاه تمام صفات مهمل شاه مرحوم را دارد باضافه شقاوت و دنائت و متقلبین و مفسیدین وقت بدست آورده حرامزادگیها میکنند و آنقدر عده آنها زیاد شده که حساب ندارد

چون وقت را خوب و مساعد میبینند و جناب آقا هم اگرچه برضد مشروطه کاری نمیکنند ولی آنقدر رشوه و تعارف میگیرد که تقریباً میتوان گفت تا اندازه ای هم مانع پیشرفت مشروطه شود و اغلب شارلاتانها دورش جمع شده بهمدستی پسرهای آقا . . . خیلی اسباب اذیت شده اند و خیلی پول میگیرند.

شنبه ۱۸ صفر ۱۳۲۶ قمری = اول فروردین ۱۲۸۷ شمسی = ۲۱ مارس ۱۹۰۸ میلادی
ورامینیها متفرق شدند شیخ محمود باقاسید محمد مجتهد پناه برد قبول نکردند، حاجی حسن خان و حاجی علی خان و حاجی حسین خان و محمد جعفر خان میر آب در شاه عبدالعظیم بست نشستند .

یکشنبه ۱۹ صفر ۱۳۲۶ قمری = دوم فروردین ۱۲۸۷ شمسی = ۲۲ مارس ۱۹۰۸ میلادی .

ظل السلطان حاکم شیراز شده و رفت - در انجمن اصناف مخبر السلطنه برضد علما حرف زد مفسدین وقت بدست آورده شوریدند (مقصر آقا ... بود) .

دوشنبه ۲۰ صفر المظفر ۱۳۲۶ قمری = ۳ فروردین ماه ۱۲۸۷ شمسی = ۲۳ مارس ۱۹۰۸ میلادی .

بازگفتگوی بمب اندازان است و مشغول تحقیق و نجسس آنها هستند و بهیچوجه اثری نیافته اند شاه گفته خودم هشت نفر تفنگچی در بالاخانه دکتر حسین خان که بقصد من بودند دیدم (شاهد عادل) ورود مسیوپرت فرانسوی جهت مستشاری مالیه ایران .

یکشنبه ۲۶ صفر ۱۳۲۶ قمری = ۹ فروردین ۱۲۸۷ شمسی = ۲۹ مارس ۱۹۰۸ میلادی
رفته رفتند بدرفتاری احتشام السلطنه رئیس مجلس شورای ملی واضح و آشکار شده بواسطه فشار ملی استعفا داد .
شیخ محمود و حاجی حسین خان و محمد جعفر خان در عدلیه محکوم شده عماد را از سر شیخ محمود برداشتند .

جمعه اول ربیع الاول ۱۳۲۶ قمری = ۱۴ فروردین ماه ۱۲۸۷ شمسی = ۳ آوریل ۱۹۰۸ میلادی

وفات میرزا باقر خان دکتر (طیب مظفر الدین شاه) بزرگت فامیل سیاح سپانلو
یکشنبه سوم ربیع الاول ۱۳۲۶ قمری = ۱۶ فروردین ۱۲۸۷ شمسی = ۵ آوریل ۱۹۰۸ میلادی
محمد اسماعیل خان ممتازالدوله رئیس مجلس شورای ملی شد .

چهارشنبه ۶ ربیع الاول ۱۳۲۶ قمری = ۱۹ فروردین ۱۲۸۷ شمسی = ۸ آوریل ۱۹۰۸ میلادی .

بدون رعایت قانون اساسی شاه دستخط کرده ، بمصطفی خان حاجب الدوله حاکم طهران که چند نفر را بجرم بمب سازی دستگیر نماید و ایشان هم در ساعت هفت (یعنی یکساعت بعد از نیمه شب) بخانه آنها ریخته در کمال سختی گرفتار کرده در گلستان زنجیر کردند.

پنجشنبه ۷ ربیع الاول ۱۳۲۶ قمری = ۲۰ فروردین ماه ۱۲۸۷ شمسی = ۹ آوریل ۱۹۰۸ میلادی .

انجمن ها و غیره تماماً در مجلس جمع شده مطالبه رفع خلاف قانون را مینمایند و وزراء مقرر بتصیر هستند. لهذا باید حاکم طهران در عدلیه استنطاق شده ، مجازات شود تا نتیجه چه شود ، در صورتیکه شاه ضدیت دارد.

چهارشنبه ۱۳ ربیع الاول ۱۳۲۶ قمری = ۲۶ فروردین ۱۲۸۷ شمسی = ۱۵ آوریل ۱۹۰۷ میلادی .

حاجب الدوله حاکم طهران و معتمد دیوان رئیس پلیس رادر محاکمه و استنطاق حاضر کردند .

یادداشت نیمه اول ماه ربیع الاول ۱۳۲۶ قمری

وضع و ترتیب نوعی شده که ضدیت شاه بر همه معلوم شده و تمام تحریکات بواسطه شخص خود شاه است منتهی امیر بهادر و مجدالدوله و مصطفی خان حاجب الدوله و مختار الدوله و مفاخر الدوله و مفاخر الملك و موقر السلطنه و شاپشال و غیره و غیره چون هم مذاق هستند مقرب اند و الا خودش بنفسه بیشتر از همه مخرب و مفسد و محرک و دشمن مشروطه و مشروطه خواهان است. وضع حالیه شاه چنان است که سوارهای شاهسون تا قرب اطاقش رفته و مستحفظ شده اند و دیگر بهیچ کس اطمینان ندارد در کمال وحشت است و باز مخرب است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دل مؤمن

ورشدی مؤمن حراست کو؟
وین ز تقویم وزیچ ما بدر است
هرچه دانا زد دفترش داند
همه نقشی در آن معاینه است

تو اگر مؤمنی فراست کو؟
فال مؤمن فراست نظر است
مؤمن از رنگ چهره بر خواند
دل مؤمن بان آینه است

اوحدی مراغه‌ای